

9. Краснопольська Н.Л. Полісемія в українській термінології менеджменту. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2010. Вип. 14. С. 362–370.
10. Лотте Д.С. Основы построения научно-технической терминологии : вопросы теории. Москва : Изд-во АН СССР, 1961. 158 с.
11. Муравицкая М.П. Некоторые вопросы полисемии : материалы для спецкурсов и спецсеминаров по лексикологии. Киев : КНУ им. Т. Г. Шевченка, 1964. 33 с.
12. Ніколаєску Е. В. Тенденції розвитку теорії полісемії (на матеріалі французької мови). *Science and Education a New Dimension. Philology*. № VII (62). Issue 211. 2019. С. 28–33.
13. Павлюк А.Б. Полісемія як мовна категорія в сучасній лінгвістиці. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2011. № 6. Ч. 1. С. 2–8.
14. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
15. Симоненко Л. О. Формування української біологічної термінології. Київ : Наук. думка, 1991. 151 с.
16. Сога Л.В. Полісемія як мовна універсалія в системі європейських мов. *Науковий огляд*. 2015. № 4 (25). С. 1–14.
17. Толикина Е.Н. Некоторые лингвистические проблемы изучения термина. Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. Москва : Наука, 1970. С. 53–67.
18. Шехурин Д. Е. Ясность и доступность изложения : Из опыта работы над научно-технической статьей. *Редактор и книга: сборник статей*. Москва : Искусство, 1962. Вып. 3. С. 204–251.
19. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. Москва : Наука, 1973. 280 с.
20. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. Ленинград : Наука, 1974. 428 с.
21. Bréal M. Essai de sémantique (Science des significations). Paris : Hachette, 1897. 378 p.
22. Augustinus S. Aurelius. Confessionum libri tredecim. / ex recognitione P. Knöll. Lipsiae : Teubner, 1909. IV. 348 p.
23. Silviae vel potius Aetheriae peregrinatio ad loca sancta / ed. W. Heraeus. Heidelberg : Carl Winter, 1908. VII. 51 p.

М.-Д. Ю. Микитка. Полісемія в латинській релігійній термінології. – Стаття.

Анотація. Стаття присвячена аналізу полісемії в латинській релігійній термінології. Определены основные типы многозначности и проанализированы причины ее возникновения в латинской релігійній термінології.

Ключевые слова: полісемія, многозначные отношения, релігійний термін, термін-полісеманта.

M.-D. Mykytko. Polysemy in Latin religious terminology. – Article.

Summary. The article deals with the analysis of polysemy in Latin religious terminology. The main types of ambiguity are identified and the reasons for its emergence in Latin religious terminology are analyzed.

Key words: polysemy, polysemic relations, religious term, polysemantic term.

УДК 811.111'276.2

К. В. Михайлова

асистент кафедри «Філологія»

Одеський національний морський університет

м. Одеса, Україна

Я. О. Книшова

асистент кафедри «Філологія»

Одеський національний морський університет

м. Одеса, Україна

СЛЕНГ ЯК ОСОБЛИВІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ В МОРСЬКІЙ СФЕРІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сленгу як лексичного явища на матеріалі морської термінології. Розглядаються основні лінгвістичні параметри цього прошарку лексики сучасної англійської мови. Представлена система класифікації сленгу за такими параметрами: місце сленгізмів у семантичній системі лексикона; уживання сленгу окремою соціальною групою, а саме працівниками морської сфери; стилістичні особливості сленгізмів. Теоретичні положення проілюстровані сучасними лексикографічними даними.

У лінгвістів немає простого і чіткого визначення сленгу, але вони мають спільну думку: це мовне явище, що постійно змінюється, наявне в кожній субкультурі по всьому світу. Деякі стверджують, що сленг існує тому, що виникає потреба придумати способи визначення нових вражень, що з'явилися із часом. Намагаючись виправити відсутність чіткого визначення, Бетані К. Дюма та Джонатан Лайттер стверджують, що вираз варто вважати «справжнім сленгом», якщо він відповідає щонайменше двом із таких критеріїв:

- Зниження «гідності формальної чи серйозної промови чи письма»; Інакше кажучи, це може бути розцінено як «очевидне неправильне використання словникового значення слова»;
- використання сленгу означає, що користувач знайомий із тим, про що йдеться, або із групою людей, які знайомі з ним і використовують цей термін;
- «це термін-табу у звичайному дискурсі з людьми вищого соціального статусу»;
- дана лексична одиниця замінює «добре відомий умовний синонім». Це робиться насамперед для того, щоб уникнути дискомфорту, спричиненого вживанням загальноприйнятого синоніма чи роздратуванням, викликаним необхідністю детальнішого пояснення.

Сленг є лексичною, а не фонологічною або синтаксичною одиницею, піддається тим же морфологічним процесам, що й загальна лексика. Створення сленгу обґрунтовується тими ж процесами, що й формування інших лексичних одиниць. Такі стилістичні прийоми, як метафора, метонімія, синекдоха, порівняння, іронія і сарказм роблять ці слова унікальними та відмінними від традиційної лексики.

Ключові слова: сленг, слово, лексична одиниця, морська сфера, комунікація, конотація, неформальний, вульгарний.

Сленг як лінгвістичне явище досліджували багато вітчизняних і закордонних учених, акцентуючи увагу на тих чи інших окремих аспектах і особливостях. Це, зокрема, О. Голуб, Л. Ярошук, І. Арнольд, К. Dumas, J. Lighter, С. Eble та багато інших.

Мета статті – зробити аналіз різних підходів до визначення сленгу, встановити унікальність даного феномену, проілюструвати його лексичні особливості.

Єдиний стандарт літературної мови формується впродовж часу, коли мова перебуває під впливом різноманітних чинників – історичних, політичних, соціальних. Такі зміни пояснюють існування мови як динамічної системи, яка постійно живе і розвивається, та зумовлюють появу таких лексичних одиниць, як діалектизми, сленгізми, жаргонізми тощо. Існування таких слів пояснюється виявом глибоких суспільно-культурних і психологічних зсувів [2, с. 156]. Порушення мовних норм стало сьогодні одним із принципів молодіжного спілкування, так званим викликом суспільству, неприйняттям його звичаїв, зразків, що призвело до низької мовної культури.

Сленг – досить синкретичне мовне утворення, що включає загальний масив розмовної емоційно-експресивної лексики, не відображеної в сучасній лексикографічній практиці [1, с. 33]. Згідно із трактуванням енциклопедії «Британіка», це нетрадиційні слова або фрази, які виражають що-небудь нове або що-небудь старе по-новому. Це можуть бути легковажні, нешанобливі, некоректні, часом навіть непристойні слова. Сленг – це стисла, дотепна, часто зухвала соціальна критика, яка надає висловлюванню характерного аромату [6].

«Третій новий міжнародний словник» Вебстера та «Новий Оксфордський словник» дають досить схожі визначення терміна «сленг». Це особливий і часто таємний набір слів, що використовується певним соціальним класом і зазвичай вважається вульгарним, зневажливим або неповноцінним, арго. Такі слова часто пов'язані з певною професією, торгівлею чи сферою діяльності.

Це нестандартна лексика, що складається зі слів, що характеризуються первинними конотаціями крайньої неформальності, використання яких здебільшого обмежене певним регіоном, складається зазвичай із неологізмів, довільно змінених слів або скорочених форм, екстравагантних, вимушених чи витончених фігур мови або словесних новинок. Цим словам властиві швидка популярність і відносно швидкий спад у вживанні.

Отже, у лінгвістів немає простого і чіткого визначення сленгу, але вони поділяють думку, що сленг – це мовне явище, що постійно змінюється, наявне в кожній субкультурі по всьому світу. Деякі стверджують, що сленг існує тому, що виникає потреба придумати способи визначення нових вражень, що з'явилися із часом. Намагаючись виправити відсутність чіткого визначення, Бетані К. Дюма та Джонатан Лайттер стверджують, що вираз варто вважати «справжнім сленгом», якщо він відповідає щонайменше двом із таких критеріїв:

- зниження «гідності формальної чи серйозної промови чи письма»; Інакше кажучи, це може бути розцінено як «очевидне неправильне використання словникового значення слова»;

- використання сленгу означає, що користувач знайомий із тим, про що йдеться, або із групою людей, які знайомі з ним і використовують цей термін;
- «це термін-табу у звичайному дискурсі з людьми вищого соціального статусу»;
- дана лексична одиниця замінює «добре відомий умовний синонім». Це робиться насамперед для того, щоб уникнути дискомфорту, спричиненого вживанням загальноприйнятого синоніма чи роздратуванням, викликаним необхідністю детальнішого пояснення [4, с. 14].

Вони роблять висновок, що «коли щось відповідає щонайменше двом із критеріїв, мовно чутлива аудиторія реагуватиме на нього певним чином. Ця реакція, яку неможливо виміряти, є кінцевою ідентифікаційною характеристикою справжнього сленгу» [4, с. 15]. Формулювання Б. Дюма та Дж. Лайтера вимагає, щоб тип лексики, яка називається жаргонізмом, був визнаний за її здатність здійснювати союз між адресантом і адресатом.

Незалежно від того, потрібні чи достатні деталі їх визначення, Б. Дюма і Дж. Лайтер мають рацію. Сленг не можна визначити незалежно від його функцій і використання.

Тож не дивно, що сленг, як і деякі інші компоненти та форми мов, є соціально мотивованим. Сленг робить спілкування більш емоційним, ефективним у тих термінах, які допомагають висловити меншими словами всі спектри емоцій, які в іншому разі можуть пояснити кілька пропозицій. Саме ця риса сленгізмів мотивує їх уживання в морській сфері. Виникнення морського сленгу зумовлене реаліями на борту й особливостями роботи в морі, зазвичай стосується найрізноманітніших побутових питань. Нижченаведені приклади ілюструють уживання сленгу в рутинних справах на борту судна.

Морським молодшим офіцерам періодично потрібна перерва в усіх роботах, пов'язаних із передачею обов'язків новим членам екіпажу. Вони беруть тайм-аут на пиво в так званому “Asey Deucey Club”, місці відпочинку для молодших офіцерів першого і другого класів. Решта моряків можуть застрягти, дивлячись телевизор. Телевізійні програми, які вони переглядають, програмуються та надсилаються їм за допомогою системи AFRTS (вимовляється “A-farts”), системи радіо і телебачення Збройних сил.

Звичайно, коли моряки отримують зарплату, вони беруть гроші і виходять на те, що вони називають “Amateur Night”. Це відбувається, коли чоловіки виходять на берег із занадто великою кількістю грошей відразу і мають обмежену кількість часу, щоб витратити їх. Також це дійство називають “broken morning”, тобто «розбитий ранок» [5].

Стосовно традиційних термінів морського сленгу, які всі пам'ятають із фільмів, маємо такий приклад: назва популярного мюзиклу – “Anchors Aweigh” – це використання військово-морського сленгу. “Aweigh” означає, що якір більше не прикріплений до морського дна, вага якоря утримується його ланцюгом. Зауважте різницю між словами “aweight” і “away”. Це стосується підняття якоря на корабель. Коли він «піднятий», він більше не тримає судно на місці, але навіть якщо судно не рухається, вважається, що воно прямує до місця призначення.

Підводника або водолаза в його твердій шапці спорядження ВМС називають “bubble head”, або «пузир» через шолом на голові [5].

Новачок на кораблі називається “boot”, або «черевик», що є скороченою формою “boot camp” і означає першу підготовку, яку отримали новоприбулі члени екіпажу [8].

Під час навчань «Людина за бортом» моряки використовують манекен, щоб кинути в море. Вони його прозвали “Oscar”, оскільки прапор «O» («Оскар» у морському фонетичному алфавіті) – це прапор, піднятий, коли моряк перебуває за бортом [5].

Сленгові вирази створюються тими самими процесами, що впливають на звичайне мовлення. Вирази можуть набувати форми **метафори**, наприклад, термін *jarhead* означає «морський піхотинець» Сполучених Штатів Америки. Цей термін, можливо, сягає часів Другої світової війни, коли убрання морських піхотинців із високими комірами нагадували баночки Мейсона [7]; *dragon* служить прізвиськом боцмана за його прискіпливість і суворість у роботі; *sook* (у 1890–1895 рр. – *suck-calf*), що раніше означало «теля, що вигодовують вручну», сьогодні означає «материн мазунчик, несамотійний хлопець, боягуз» [9]. Так само сленг може бути представлений такими фігурами мови, як **порівняння** (*dead as a doornail*), **синекдоха** (*fresh* – усі свіжі овочі та фрукти), **іронія** (*skate*, що є, крім того, і акронімом, означає таке: *S – Stay out of trouble / K – Keep a low profile / A – Avoid higher-ups / T – Take your time / E – Enjoy your self*, тобто ухилення від наполегливої праці) [8], **сарказм** (*Ninja Punch* – неофіційна догана). Слова можуть набувати нових значень: *fire watch*, тобто «вартова вахта», що ще декілька століть тому означало стеження за вогнем у буквальному розумінні [8]. Крім того, значення слова може набути узагальненого характеру: досить поширене ім'я Alibaba набуло значення «нечесний торговець» або навпаки (*heap* –

зношений двигун). Може бути застосований метод **скорочення** – *cap* від *captain*, а **абрєвіатури** можуть використовуватися як повнозначні слова (*junior electric al technical officer – jeto, able-bodied seaman – AB, ordinary seaman – OS, automatic radar plotting aid – arpa, automatic identification system – ais, voyage data recorder – vdr*). Зміна значення може зробити вульгарне слово прийнятним або прийнятне слово вульгарним (алкогольні напої або наркотичні речовини на борту називають *gas*); іноді сленг є звуконаслідуванням (*oomph*) або навмисно зміненою формою (*yep, nope*),

Найбільш характерною рисою сленгу є його використання в певному соціальному контексті, що через своє походження може мати малозрозумілий зміст для представників поза межами тієї соціальної або культурної верстви, де він виник. Створення сленгу обґрунтовується тими самими процесами, що й формування інших лексичних одиниць. Такі стилістичні прийоми, як метафора, метонімія, синекдоха, порівняння, іронія та сарказм, роблять ці слова унікальними і відмінними від традиційної лексики. Сленг – це справжній виклик суспільству, своєрідна свобода мислення та самовираження.

Феномен таких субмов є малодослідженою ділянкою мовознавства, і саме це привертає увагу чималої кількості дослідників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словник сучасного українського сленгу / упор. Т. Кондратюк. Харків : Фоліо, 2006. 350 с.
2. Ярошук Л. Комп'ютерний сленг як форма молодіжного спілкування. *Науковий журнал Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича*. 2013. № 3. С. 156–164.
3. Ayto J. *The Oxford Dictionary of Slang*. Oxford University Press. 2000. 415 p.
4. Dumas Bethany K., Lighter J. Is Slang a Word for Linguists? *American Speech*. 1978. № 53 (5). P. 14–15.
5. Dictionary – Your Dictionary online. URL: <https://grammar.yourdictionary.com/>.
6. Encyclopedia Britannica Online Encyclopedia. URL: <http://www.britannica.com/>.
7. Encyclopedia Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_United_States_Marine_Corps_acronyms_and_expressions/.
8. News portal. URL: <https://www.military.com/undertheradar/2015/03/23-terms-only-us-marines-will-understand/>.
9. News portal. URL: <https://www.theloop.ca/stuff-youll-hear-maritimes/>.

К. В. Михайлова, Я. О. Книшова. Сленг как особенность коммуникации в морской сфере. – Статья.

Аннотация. Статья посвящена исследованию сленга как лексического явления на материале морской терминологии. Рассматриваются основные лингвистические параметры этого слоя лексики современного английского языка. Представлена система классификации сленга по следующим параметрам: место сленга в семантической системе лексикона; употребление сленга отдельной социальной группой, а именно работниками морской сферы; стилистические особенности сленга. Теоретические положения проиллюстрированы современными лексикографическими данными.

У лингвистов нет простого и четкого определения сленга, но они сходятся в следующем мнении: это языковое явление, оно постоянно меняется, присутствует в каждой субкультуре по всему миру. Некоторые утверждают, что сленг существует потому, что возникает потребность придумать способы определения новых впечатлений, которые появились со временем, другие исследователи пришли к соглашению, что выражение следует считать «настоящим сленгом», если оно соответствует по меньшей мере двум из следующих критериев:

- умышленно неправильное использование словарного значения слова;
- использование сленга в определенном социальном контексте;
- это слово-табу в обычном дискурсе с людьми более высокого социального статуса;
- данная лексическая единица заменяет хорошо известный условный синоним.

Сленг является лексической, а не фонологической или синтаксической единицей и подвергается тем же морфологическим процессам, что и общая лексика. Создание сленга обосновывается теми же процессами, что и формирование других лексических единиц. Такие стилистические приемы, как метафора, метонимия, синекдоха, сравнение, ирония и сарказм, делают эти слова уникальными и отличными от традиционной лексики.

Ключевые слова: сленг, слово, лексическая единица, морская сфера, коммуникация, коннотация, неформальный, вульгарный.

К. Mykhailova, Ya. Knyshova. Slang as a peculiarity of communication in the maritime sphere. – Article.

Summary. The article is devoted to the study of slang as a lexical phenomenon on the basis of marine terminology. The basic linguistic features of this layer of vocabulary of the modern English language are considered here. The system of slang classification includes following parameters: the place of slang in the semantic system of the lexicon; use of slang by a certain social group, namely, marine workers; stylistic features of slang. Theoretical material is illustrated with modern lexicographic data.

Linguists do not have a simple and clear definition of slang, but they agree in the following idea: this is a linguistic phenomenon, it is constantly changing, present in each subculture. Some argue that slang exists because there is a need to come up with ways to identify new experiences that have emerged over time, other researchers agree that an expression should be considered “real slang” if it meets at least two of the following criteria:

- deliberate misuse of the dictionary meaning of the word;
- use of slang in a specific social context;
- this word is a taboo in the usual discourse with people of higher social status;
- this lexical unit replaces a well-known synonymic word.

Slang is a lexical rather than a phonological or syntactic unit and undergoes the same morphological processes as general vocabulary does. The creation of slang is justified by the same processes as the formation of other lexical units. Such stylistic devices as metaphor, metonymy, synecdoche, comparison, irony and sarcasm make these words unique and differ them from the traditional vocabulary.

Key words: slang, word, lexical unit, maritime sphere, communication, connotation, informal, vulgar.

UDC 372.881.111.1:378:656.6(045)=161.2

V. V. Molodtsova

*PhD, Associate Professor of the English language
National University “Odessa Maritime Academy”
Odessa, Ukraine*

M. V. Tsinova

*PhD, Associate Professor of the English language
National University “Odessa Maritime Academy”
Odessa, Ukraine*

CROSS-CURRICULUM APPROACH TO TEACHING MARITIME ENGLISH

Summary. *The article studies the concept of cross-curricular approach and the way it can be implemented in Maritime English teaching. The authors discuss the necessity of efficient combination of General English and Specific English content within Maritime English course. The comparative analysis of the curriculum designs and schedules of key technical disciplines with that of Maritime English course taught in the National University “Odessa Maritime Academy” enabled the authors to give practical recommendations aimed at better Maritime English acquisition by students in terms of cross-curriculum teaching and learning.*

Key words: *interdisciplinary connections, cross-curriculum approach, Maritime English teaching, maritime institutions, Language Integrated Learning.*

Today, the process of discipline convergence has affected all educational subjects. The more the knowledge volume increases, the more it fragments into subjects and specifications. However, the convergence of knowledge will help learners understand the complexity of the world. Where subjects study a single dimension of reality, interdisciplinary connections ensure understanding reality as a whole.

The concept of cross-curriculum/interdisciplinary approach to the educational process has been paid serious attention to by many scholars and practitioners. The findings of various researches in this area prove that interdisciplinary connections contribute to the depth and strength of knowledge, its application flexibility, and promote the development of learners' sustainable cognitive interests [2; 5].

In our article we support the definition of cross-curriculum approach as the connection between the subjects that a teacher or a student establishes in the process of cognitive activity with the aim of deepening awareness of a particular problem, as well as with the goal of applying knowledge in practice more effectively. This approach is referred to as “interdisciplinary” since it covers more than a single subject area; relation between the disciplines may occur through a topic, a problem, a process, or experience [2].

Making a flashback to the past, it can be mentioned that teachers and lecturers repeatedly came out with the idea of combining several subjects, motivating the feasibility of such approach by the fact that a learner acquires